

Tytuł pracy

Adaptacja metod badań jakościowych przestrzeni urbanistycznej na potrzeby przywracania funkcji użytkowych obszarom po eksploatacji

Abstrakt

Praca doktorska podejmuje problematykę wpływu obszarów poeksploatacyjnych, niepoddanych rekultywacji, w trybie krajowych regulacji prawnych (przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych i ustawy Prawo geologiczne i górnicze) na politykę zarządzania przestrzenią miejską.

Dobór problematyki naukowej i celów wdrożeniowych oparto na przesłankach pragmatycznych, związanych z deficytem przestrzeni i koniecznością rozwijania funkcji miejskich w oparciu o zasób terenów przemysłowych, w tym poeksploatacyjnych.

Praca realizowana była z perspektywy administracji geologicznej, z uwagi na podstawowe znaczenie informacji geologicznej i pokrewnej, w zagospodarowaniu terenów przekształconych w wyniku działalności górniczej.

We wprowadzeniu do części badawczej pracy doktorskiej przeprowadzono analizę obciążenia skutkami eksploatacji terytorium Polski oraz ocenę efektywności działań administracji związanych z przywracaniem im funkcjonalności. Na podstawie danych z ponad 190 powiatów, potwierdzono powszechną obecność obiektów historycznej eksploatacji, na terenie wszystkich województw Polski, oraz brak strategii ich rozwoju.

W głównej części pracy doktorskiej podjęto próbę skonstruowania, na potrzeby planowania działań rewitalizacyjnych, wielopoziomowej matrycy badania, wpływu środowiska poeksploatacyjnego na użytkowników.

W tym celu wykorzystano metodę badań środowiska zbudowanego (*built environment*) - *Post Occupancy Evaluation* (dalej POE), stosowaną powszechnie w architekturze.

Prace badawcze, realizowane w ramach dysertacji, prowadzono w latach 2019-2022 na terenie Polski, Austrii, Niemiec i Węgier, gdzie pozyskiwano materiał badawczy niezbędny do modyfikacji metody POE i skonstruowania autorskich narzędzi audytu przestrzeni poeksploatacyjnej. Transfer geologicznych danych archiwalnych i danych uzyskanych w trakcie eksperckich badań polowych, na grunt projektowania architektonicznego, pozwolił na kompleksową diagnozę środowiska (wykorzystując badania geologiczno-inżynierskie, hydrogeologiczne, geochemiczne i paleośrodowiskowe).

Praktyczny test zmodyfikowanej metody POE przeprowadzono na terenie Kamieniołomu Sadowa Góra w Jaworznie. Wdrożenie w formie programu funkcjonalno-użytkowego potwierdziło efektywność opracowanej metody i wspierających ją narzędzi, umożliwiając analizę środowiska na poziomie formy, struktury i składu poszczególnych elementów, w zakresie jakości technicznej, funkcjonalnej i behawioralnej.

Efekty zrealizowanych prac badawczo-rozwojowych wpisują się idee gospodarki obiegu zamkniętego i Nowego Europejskiego Bauhausu, a przede wszystkim przynoszą konkretne korzyści w obszarze ekonomii, ekologii i wizerunku miasta Jaworzno, mogą też zostać rozpowszechnione i skomercjalizowane.

Słowa kluczowe:

Gospodarka obiegu zamkniętego, zrównoważony rozwój, Nowy Europejski Bauhaus, rewitalizacja obszarów poeksploatacyjnych, kamieniołomy miejskie.